

Bộ Giáo Dục và Đào Tạo
Trường ĐH Nông Lâm TP. HCM

BÀI GIẢNG LÂM SẢN NGOÀI GỖ

Bài 5. Lập kế hoạch quản lý Lâm sản ngoài gỗ

Nguyễn Quốc Bình

Bài: Thực trạng quản lý Lâm sản ngoài gỗ

- 1 Mục tiêu bài học
- 2 Chu trình lập kế hoạch
- 3 Các bước lập kế hoạch
- 4 Khung logic của việc lập kế hoạch
- 5 Công cụ hỗ trợ trong lập kế hoạch

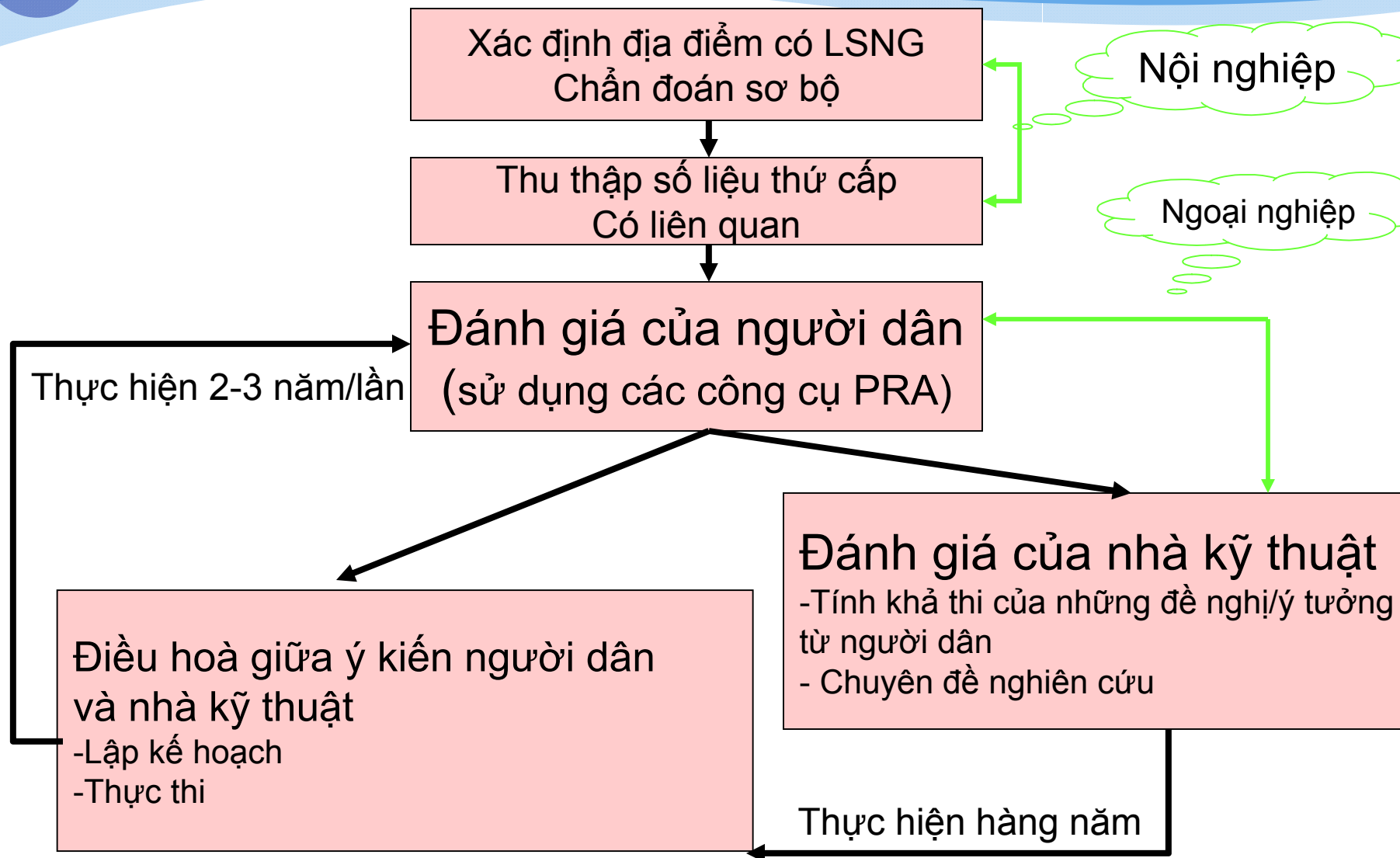

Mục tiêu bài học

- ❖ Xác định được các phương án cải tiến việc quản lý bền vững để nâng cao giá trị của các loại lâm sản ngoài gỗ trong sinh kế địa phương;
- ❖ Lập một kế hoạch quản lý và phát triển lâm sản ngoài gỗ ở cấp cộng đồng và hộ gia đình.
- ❖ Tổ chức thực hiện một kế hoạch quản lý và phát triển lâm sản ngoài gỗ ở cấp cộng đồng và hộ gia đình.

Chu trình lập kế hoạch dự án

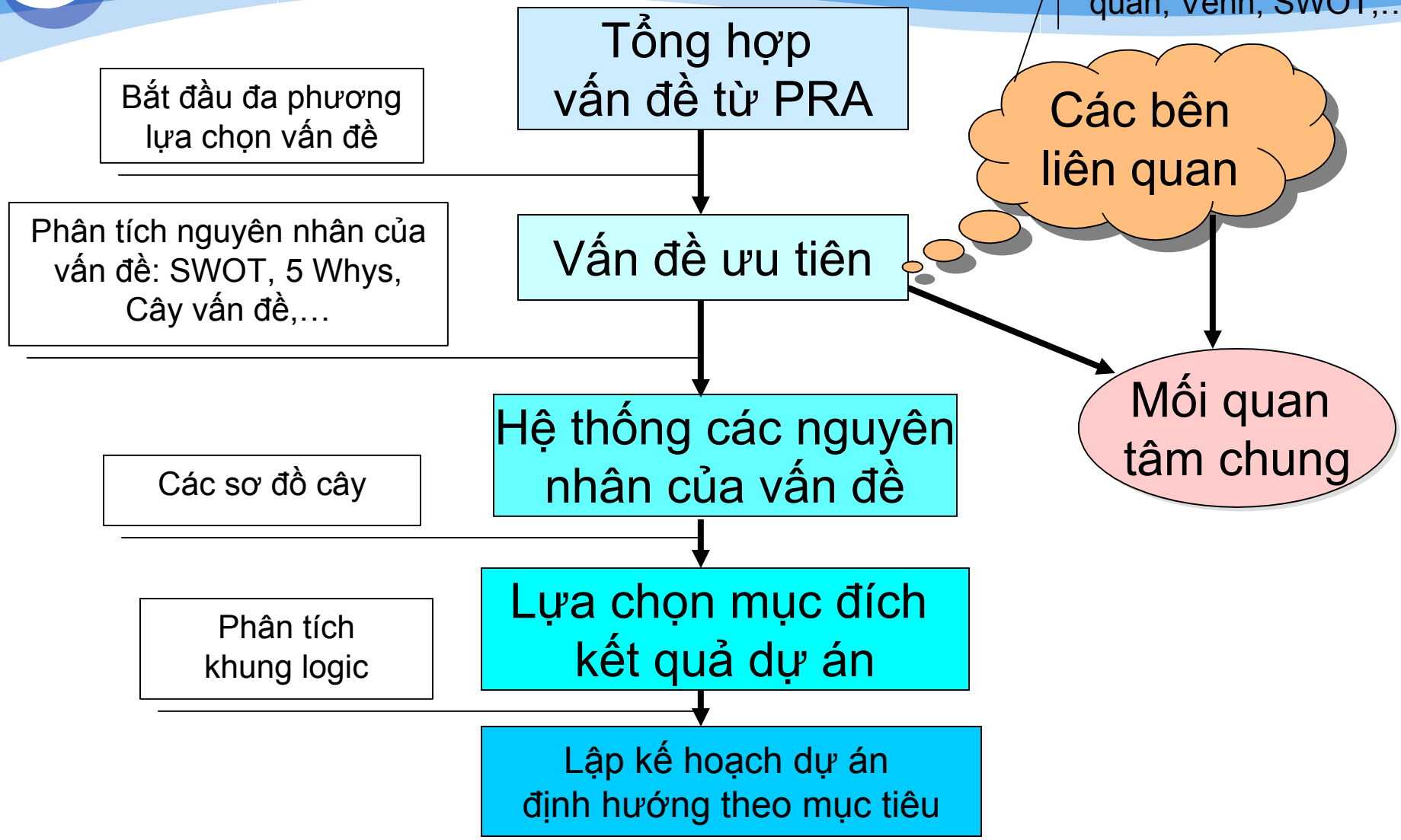
Đánh giá nhanh hiện trạng cộng đồng

❖ Các nội dung cần đánh giá

- Cơ sở hạ tầng/địa bàn
- Tình hình dân cư
- Tài nguyên tiếp cận
- Kinh tế - thu nhập (sinh kế)
- Lịch sử hình thành
- Hoạt động (lâm nghiệp, nông nghiệp)
- Thuận lợi khó khăn
-

Bước chuẩn bị lập kế hoạch dự án định hướng theo mục tiêu

Phân tích các bên liên quan, Venn, SWOT, ...

Các chú ý khi lập và tổ chức thực hiện các dự án về LSNG

- ❖ Lôi cuốn tất các bên liên quan trong tiến trình phân tích vấn đề và lập kế hoạch,
- ❖ Sử dụng tiến trình *Khung logic*,
- ❖ Giám sát tiến độ và các ảnh hưởng hoặc hoạt động quản lý,
- ❖ Lập kế hoạch ngay tại địa điểm dự kiến xây dựng dự án/hoạt động.

Các bước trong lập kế hoạch của dự án LSNG

1. Điều tra đánh giá hiện trạng và việc sử dụng
2. Xác định và phân tích các bên liên quan
3. Xác định các vấn đề (issues)
4. Phân tích mục tiêu và chiến lược quản lý
5. Sắp thứ tự ưu tiên cho các giải pháp
6. Lập kế hoạch thực thi
7. Giám sát – đánh giá có sự tham gia

Điều tra đánh giá LSNG:

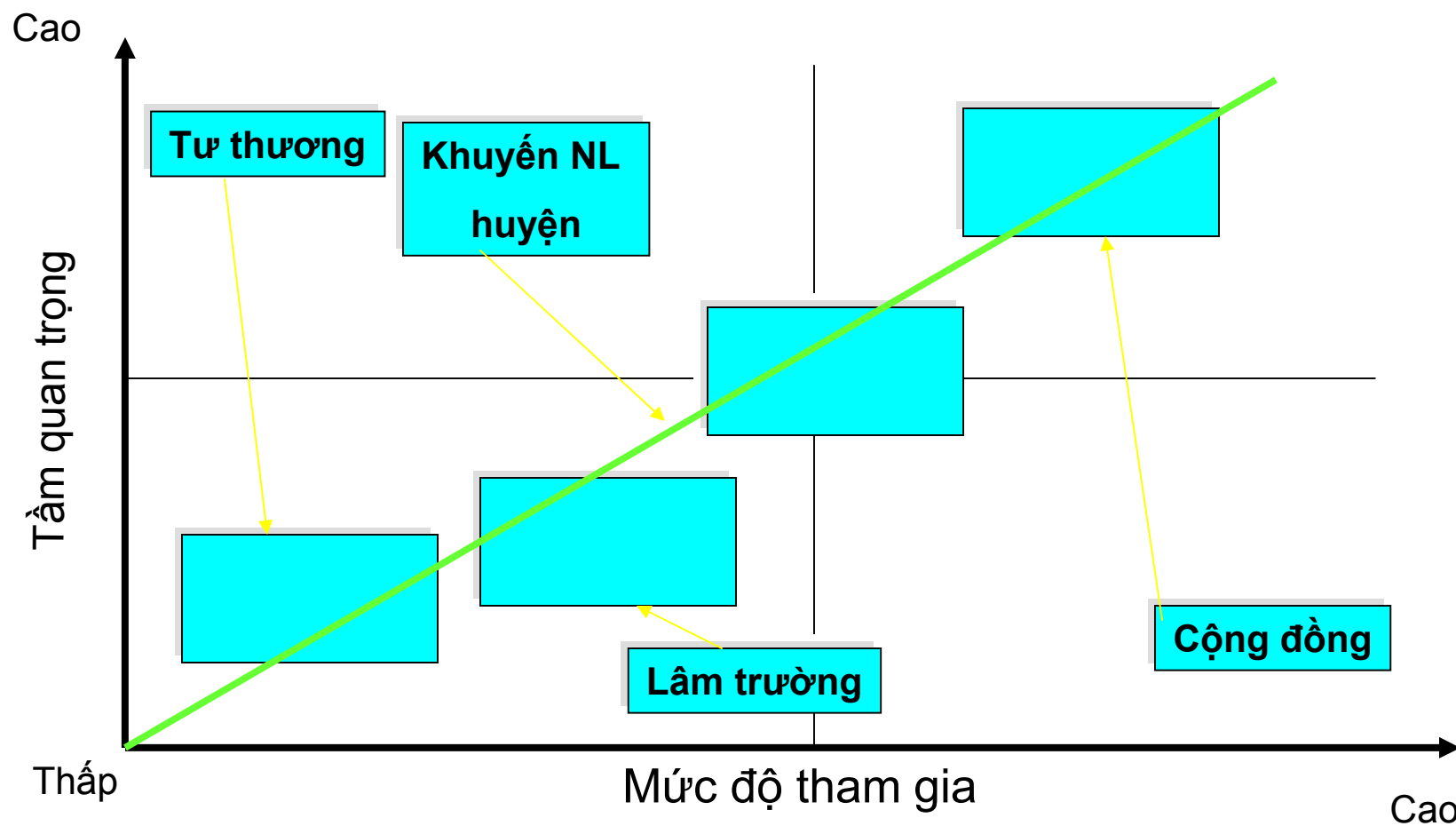
- ❖ Thực trạng về số lượng và chất lượng.
- ❖ Ước tính giá trị.
- ❖ Vùng rừng có LSNG cần bảo vệ.
- ❖ Khả năng tái sinh, cường độ khai thác.
- ❖ Giám sát những điều kiện rừng (sinh thái) và đánh giá đa dạng sinh học
- ❖ Lôi cuốn người dân vào việc đánh giá
- ❖ Đánh giá nguồn LSNG có sự tham gia

Phân tích thành viên, các bên liên quan

- ❖ Xác định toàn bộ cá nhân, tổ chức, nhóm liên quan hoặc có ảnh hưởng đến tiến trình dự án,
- ❖ Phân tích các đặc điểm chính của các thành viên về chức năng, nhiệm vụ; SWOT và tiềm năng của họ,
- ❖ Xác định mối quan hệ giữa các bên: hợp tác, cạnh tranh, mâu thuẫn, xung đột,
- ❖ Xác định khả năng đóng góp và hưởng lợi từ dự án của các bên liên quan.

Phân tích tầm quan trọng và mức độ tham gia

Ma trận quan hệ các bên liên quan

Mối quan hệ	Cộng đồng	C. quyền cơ sở	Khuyến NL	Dân cư bên ngoài	Dịch vụ tư nhân
Cộng đồng		Quản lý	Hợp tác	Mâu thuẫn	Hợp tác
C. quyền cơ sở			Hợp tác	Quản lý	Cạnh tranh
Khuyến NL					
Dân cư bên ngoài					
Dịch vụ tư nhân					

Xác định nhóm loài LSNG quan tâm

Loài	Nhóm tre nứa	Nhóm Nguyên vật liệu	Nhóm dược liệu	Nhóm lương thực	Thú rừng
Nhóm tre nứa		TNứa	Dliệu	Lthực	TNứa
Nhóm N.vật liệu			Dliệu	Lthực	Thú
Nhóm dược liệu				Lthực	Dliệu
Nhóm lương thực					Lthực
Thú rừng	2	0	3	4	1

Xác định vấn đề: - Cây vấn đề

Phân tích xác định mục đích đến kết quả

Mục đích

- ❖ Mục đích phải có tính thực tiễn, khả thi nhưng đồng thời cũng phải bao quát để thực hiện tầm nhìn của cộng đồng và các bên liên quan.

Mục tiêu

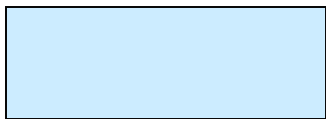
- Mục tiêu phải cụ thể; đo đếm được; có thể đạt được, thực tiễn, có giới hạn thời gian để đạt được kết quả

Kết quả

- Kết quả phải được trình bày rõ ràng và phù hợp với mục tiêu của dự án.

Logic của khung logic

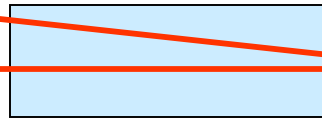
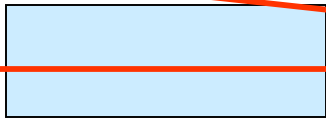
MỤC ĐÍCH

GIẢ ĐỊNH

Nếu đạt được các mục tiêu và các giả định là đúng sẽ có đóng góp lớn cho mục đích cuối cùng

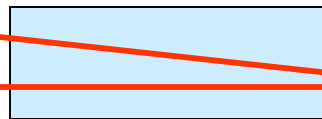
MỤC TIÊU

GIẢ ĐỊNH

Nếu tất cả các đầu ra dự kiến được sản xuất và tất cả các giả định đều đúng, mục tiêu có thể sẽ đạt được

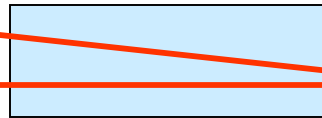
KẾT QUẢ

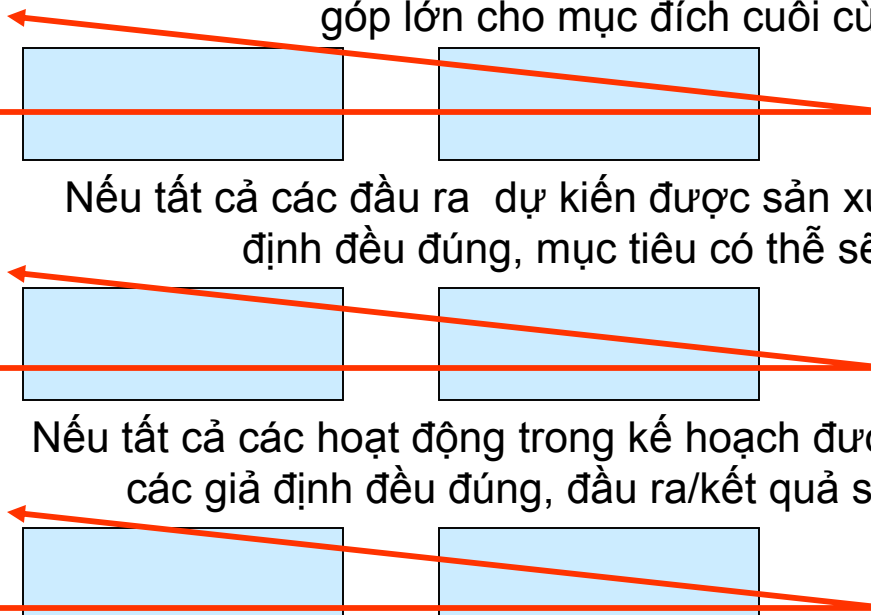
GIẢ ĐỊNH

Nếu tất cả các hoạt động trong kế hoạch được thực hiện và tất cả các giả định đều đúng, đầu ra/kết quả sẽ được sản xuất

HOẠT ĐỘNG

GIẢ ĐỊNH

Ma trận lập kế hoạch của dự án

Mục tiêu/
hoạt động

Chỉ tiêu ktra
Khách quan

Phương tiện
kiểm tra

Các giả định

Mục đích

**Lâm sản ngoài gỗ
được quản lý tốt hơn**

Diện tích rừng có
LSNG có chủ đến
2010

Hệ thống giám sát có
sự tham gia
Có tài liệu tại cơ.

Chiến lược đúng và
ổn định

Mục tiêu

1. Nâng cao nhận thức
của cộng đồng về giá
trị LSNG

100% số hộ dân biết
về giá trị của LSNG

Điều tra có sự tham
gia: mẫu ngẫu nhiên

Phù hợp với quy
hoạch tổng thể của
địa phương

2. LSNG được phân
cấp cho người dân
quản lý, hưởng lợi

1500 ha rừng và đất
rừng được người dân
QL và sử dụng

Đánh giá từ bên
ngoài. Báo cáo cho
dự án

Người dân chấp nhận
và đúng với quy định
NN

Kết quả

1.1. Người dân nhận
thức đúng về LSNG

80% loài LSNG có
giá trị được biết

Thăm định ngẫu
nhiên

Các lớp tập huấn được
thực hiện thành công

2.1. Rừng được qly
dựa vào c.đồng

Người dân quản lý rừng
vì hưởng lợi

Báo cáo đánh giá
hiện trường

QLý rừng c.đồng
được thừa nhận

Hành
động

1.1.1. Tập huấn về
nhận biết và giá trị

20% hộ tham gia tập
huấn

Báo cáo tập huấn của
cộng đồng

Có cơ chế hợp tác
giữa KNL+Nđân

2.1.1. GDGR rõ ràng
ngoài hiện trường

Người dân xác định
được DT rừng

BC của thôn, Đánh
giá hiện trường

Có sự hỗ trợ của
trường ĐH Xdựng

Khung logic dự án (thường sử dụng)

Mục đích	Mục tiêu	Hoạt động/ nội dung	Kết quả dự kiến	Thời gian thực hiện
A	A0	A01	A01a	Xx
		A02	A02b	Xx
	A1	A10	A10a	Xx
		A11	A10b	Xx
		A12	A12	xx

Xây dựng kế hoạch hoạt động

Hoạt động	Thời gian	Tài chính, phương tiện/vật tư	Nguồn nhân lực	Chịu trách nhiệm chính
Thu thập tài liệu thứ cấp	17/09-20/10	Thuê xe, giấy đi đường và giới thiệu, bảng nội dung cần, đề cương đã được duyệt,...	Thiết, Trang, Trâm	Nghĩa, Ty, Chí

Thực hiện kế hoạch

1. Chuẩn bị,

- Nhân lực, thời gian, nguyên vật dụng, tài chính,
- Địa điểm, các thủ tục hành chính,...

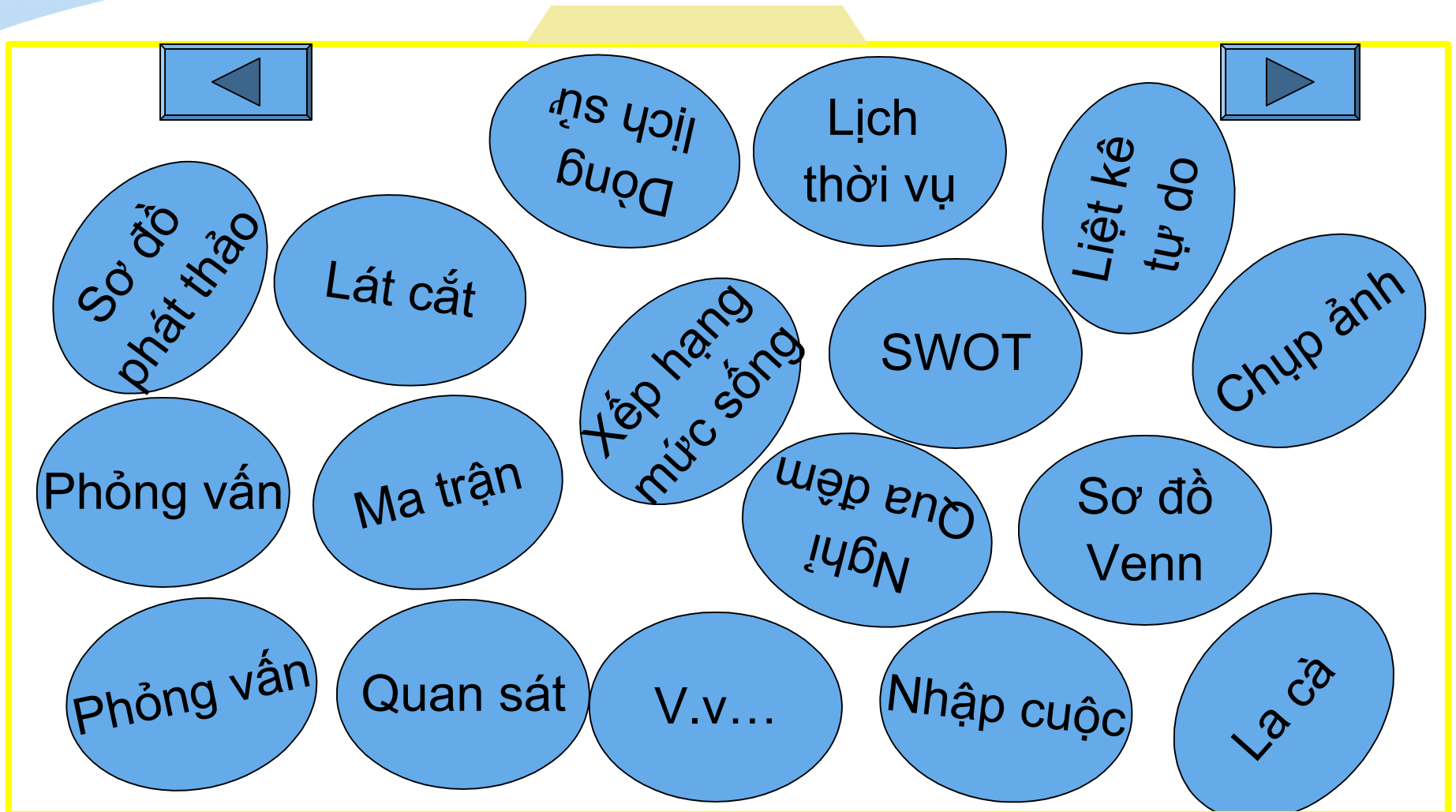
2. Lập kế hoạch tại thôn bản

- Tạo cơ hội cho người dân thông và cùng thực hiện,
- Dựa trên tiềm lực của địa phương

3. Giám sát và đánh giá

- Tiêu chí đánh giá,
- Thời gian đánh giá
- Nhân lực đánh giá

Bộ công cụ trong PRA...

LOGO

Hết bài 5